

Qishloq hayoti

O'zbekiston Respublikasi ijtimoiy-iqtisodiy gazetasi

2020-yil 1-oktabr, payshanba 50-51 (9087-9088)-sonlar

e-mail: info@qishloqhayoti.uz

ЎҚИТУВЧИ ВА МУРАББИЙЛАР – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ БАРПО ЭТИШДА КАТТА КУЧ, ТАЯНЧ ВА СУЯНЧИМИЗДИР

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг
Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган тантанали
маросимдаги нутқи

Ассалому алайкум, азиз юрtdошлар!
Қадрли муаллимлар!
Муҳтарам устозлар!
Бугун сиз, азизлар билан 1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар кунини – умумхалқ байрами арафасида учрашиб турганимдан бахтиёрман.

Фурсатдан фойдаланиб, сизларни, жойлардаги студияларда ўтирган фидойи устозларимизни, "ойнаи жаҳон" орқали бугунги тантанали маросимни кўриб турган барча юрtdошларимни ушбу кутлуғ айём билан самимий муборакбод этаман.

Биз ҳар биримиз ҳаётда қандай муваффақият ва натижаларга эришган бўлсак, бу ютуқларда сизларнинг беқиёс ҳиссангиз борлигини доимо миннатдорлик билан эътироф этамиз. Шу боис, мана шундай қувончли кунда барча шоғирдларингиз, бутун халқимиз номидан сизларга юксак ҳурмат-эътиромимиз, эзгу тилакларимизни билдириб, чин дилдан таъзим қиламиз.

Улуғ шоиримиз мавлоно Фурқат илм-маърифатни кўнгилларнинг сурури, кўрар кўзларнинг нури, деб таърифлаганини ҳаммамиз яхши биламиз.

Дарҳақиқат, миллионлаб фарзандларимиз қалбига илм-фан зиёсини синдириб, уларни эл-юртга муносиб инсонлар этиб тарбиялаётган заҳматқаш ва олижаноб устозларимизга ҳар қанча таҳсинлар айтсак, арзийди.

Мен бугун билдирадиган фикрларни, аввало, ҳурматли муаллим ва ўқитувчиларга, қадрли тарбиячиларга, барча жонқуяр зиёлиларимизга йўлланган мурожаат сифатида қабул қилишингизни истардим.

Азиз дўстлар!

Хабарингиз бор, Бирлашган Миллатлар Ташкилати Бош Ассамблеясининг 75-сессиясида сўзлаган нутқимда мен бошқа кўпгина муҳим масалалар қаторида Ёшлар ҳуқуқлари бўйича халқаро конвенцияни қабул қилишга оид Ўзбекистон ташаббусига яна бир бор жаҳон ҳамжамиятининг эътиборини қаратдим.

Ёшлар ҳуқуқи деганда, биз, биринчи навбатда, уларнинг тинч ва соғлом яшаши ҳамда таълим олишга бўлган

тўлақонли ҳуқуқини тушунамиз. Шу боис, униб-ўсиб келаётган ёш авлодимизнинг баркамол бўлиб вояга етиши, сифатли ва мукаммал таълим олишини таъминлаш биз учун ҳамisha устувор вазифа ҳисобланади.

Бутун дунё давлатлари қатори Ўзбекистон ҳам коронавирус пандемиясини бошидан кечираётган ҳозирги мураккаб даврда мамлакатимиз таълим тизими ҳам жиддий синовга дуч келди. Бугунги қийин шароитга қарамастан, давлатимиз томонидан ўз вақтида қўрилган чора-тадбирлар ва сизларнинг фидокорона меҳнатингиз билан бу борадаги ишларимиз изчил давом эттирилмоқда. Жумладан, қисқа муддат ичида юртимизда "онлайн мактаб" лойиҳаси ва масофавий таълим жорий этилди.

Яқинда республикамизнинг аксарият мактабларида, карантин қоидаларига амал қилган ҳолда, янги ўқув йили бошланди. Эзгу аънаамизга мувофиқ, қарийб 650 минг нафар 1-синф ўқувчисига Президент совғалари сифатида 72 миллиард сўмлик ўқув қуроллари топширилди. Шунингдек, моддий ёрдам ва кўмакка муҳтож, боқувчисини йўқотган оилаларнинг фарзандлари ва ногиронлиги бўлган болаларга киши кийим-бош тўпلامлари, мактаб формаси ва ўқув қуролларидан иборат 426 миллиард сўмлик моддий кўмак берилгани ҳам ана шундай эзгу ишларимиз қаторига қиради.

Айни вақтда, бугунги вазиятдан келиб чиққан ҳолда, ўқувчи ва педагогларнинг саломатлигини асраш масаласи барчамизнинг алоҳида эътиборимиз марказида турибди. Шу мақсадда мактабларни зарур тиббий ва антисептик воситалар билан таъминлаш учун Инқирозга қарши кураш жамғармасидан 17 миллиард сўм маблағ ажратилди.

Хабарингиз бор, бу йил 1,5 миллионга яқин ёшларимиз олий ўқув юрtdошларига кириш учун ҳужжат топширди. Бу кўрсаткич ўтган йилга нисбатан 40 фоизга кўп демакдир. Биз мана шундай оғир вазиятда тест синовларини очиқ стадионларда, эпидемиологик хавфсизлик талабларига қатъий амал қилган ҳолда, муваффақиятли ўтказишга эришдик.

(Давоми 2-, 3-, 4-, 5-саҳифаларда)

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
ФАРМОНИ

МАЪРИФАТПАРВАР ЖАДИДЧИЛИК ҚАРАКАТИ НАМОЯНДАЛАРИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ватанимиз тарихининг ғоят мураккаб даврида – XX аср бошларида ўзининг маърифатпарварлик фаолияти ва фидокорона хизматлари билан миллий таълим-тарбия тизимини яратиш ҳамда юртимиз истиқлоли, халқимизнинг озодлиги ва эркинлиги, келажак авлодларнинг обод ва фаровон ҳаётини таъминлашга қўшган беқиёс ҳиссани инобатга олиб, қуйидагилар "Буюк хизматлари учун" ордени билан мукофотлансин:

Абдулла Авлоний (марҳум) – маърифатпарвар адиб, педагог, жамоат арбоби

Маҳмудхўжа Бехбудий (марҳум) – Туркистондаги жадидчилик ҳаракатининг асосчиларидан бири, адиб, педагог ва олим

Мунаввар қори Абдурашидхонов (марҳум) – атоқли маърифатпарвар мураббий, адиб, муҳаррир ва жамоат арбоби

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

Ш.МИРЗИЁЕВ

Тошкент шаҳри,
2020 йил 30 сентябрь

МАҲОРАТЛИ ВА ФАОЛ ЎҚИТУВЧИ

Бухоролик Муҳаррам Камолова Жондор туманидаги 2-иқтисослаштирилган давлат умумтаълим мактаб-интернатида она тили ва адабиёти фанидан сабоқ беради.

Ўзига хос педагогик маҳорати билан дарс самарадорлигини ошираётган муаллима шунингдек, маънавий-маърифий тадбирларни ташкил этиш, фан тўғрисидаги клублар фаолиятини олиб боришда фаоллик кўрсатмоқда.

Муҳаррам Камолова "Йилнинг энг яхши фан ўқитувчиси", "Йилнинг энг фаол маънавият тарғиботчиси" кўрик-танловларида муваффақиятли иштирок этган, "Халқ таълими аълочиси" кўрақ нишони билан тақдирланган.

Тоҳир ИСТАТОВ (ЎЗА) олган сурат.

Фаргона вилояти

Олтиариқ фарзанди Лолахон Муротовага обрў-эътибор, ҳурмат-иззат ўз-ўзидан келиб қолмаган, унинг, фермер хўжалигининг номи ҳам ўз-ўзидан тилга тушмаган. Бунинг замирида албатта, ҳалол меҳнат, элга, ватанга садоқат ётибди. Ҳақиқатдан ҳам унинг йиллар давомида қилган меҳнатлари элга сингди. Ўз навбатида, опанинг ўзи ҳам элнинг олқишига сазовор бўлди, меҳнатлари юксак кадр топди. У Ўзбекистон Қаҳрамони деган олий унвон соҳибаси бўлди

ҚАҲРАМОН ФЕРМЕР ДАЛАСИДА

Ҳалол меҳнат ортидаги метин матонат

Лолахон Муротова Олтиариқ туманида биринчи раҳбар бўлиб ишлаган асли бешариқлик Усмонали Бегматовнинг яхшиликларини кўп гапирди. Унга ўз қизи каби йўл-йўриқлар кўрсатган, панд-насихатлар қилган экан. Бир куни у бригадага бориб Лолахоннинг қиз боши билан тракторчи бўлиб ишлаётганини кўриб, йигитларга таққослайди. Қизнинг иш тутиши, йигитлардан қолишмайдиган ғайрати, муомаласи раҳбарнинг назаридан четда қолмайди. Тез-тез келиб туради.

атрофда доимо дала айланиб юрган ёки дала шийпониди ишчилар билан суҳбатлашиб ўтирган бўлади. Ишларидан сўрасангиз ҳазиломуз қилиб "шу далалар Лолахоннинг севгилиси, экинлар эса фарзандлари", деб қўяди. Ҳақиқатдан ҳам ҳаётининг мазмунига айланган шу далалар опа учун оппоқ тонглар, орзу-умидлар, келажак билан боғлиқ эзгу тилаклар масканга айланганини сиз ҳам кўп ўтмай англай бошлайсиз. Катта хўжаликнинг раҳбари бўлган опага қойил қоласиз.

Узоққа бормайлик, Фарғонада фермерлар орасидан миллиардерлар чиққани ҳақида хабар тарқалди. Бу оддий хабар эмас эди, бундай қаралса миллиардерликка осонликча эришиб бўлмайди. Ана шундай сармоядорлар орасида бутун умрини ҳалол меҳнат қилишга сарфлаб келаётган Лолахон Муротова олдинги ўринларда деб эълон қилишди. Ҳисоб-китоб қилинганда пахтачиликдан 650 миллион сўмдан ортиқ, ғалладан салкам 400 миллион сўмга яқин соф фойда олиб, жами 1 миллиард сўмдан ортиқ даромад қилинибди. Икки йилдири, олинаётган даромад бир миллиард сўмдан анча ошапти.

Фермер хўжалигининг автопаркидаги техника ва транспорт воситаларининг баҳосини пулга қақадиган бўлса, улар ҳам 4,5 миллиард сўмдан ошади. 2 та "Класс Орион" комбайни, 3 та "Белорусс" қатор орасига ишлов берувчи, 2 та транспорт трактори, 1 та минерал ўғитлар билан ишлов беришга мослашган техника, "Дамас", "Нексия"лар, улар ёнига бу йил яна 3 та янги техника сотиб олиб қўшиб қўйилди.

Фермер хўжалигининг экин майдонлари ҳосилдорлигини яхшилаш учун мелиорация ишлари режали олиб борилади. Кейинги уч йилда ўз кучлари билан 120 миллион сўмлик зах қочирши ва тупроқ унумдорлигини яхшилаш ишлари бажарилди. Бу йилги бошоқли дондан олинган ҳосил ўрта-

ча 70 центнердан ошди. Шу йилнинг ўзида 350 гектар ердаги ғаллазорда етиштирилган ҳосилнинг 310 тоннаси фермер ихтиёрида қолди. Дон қабул қилиш омборлари ҳам 906 тонна ўрнига 1295 тонна дон топширилди. Ортиб қолган ғалла кўпчилик оддий ишчилар, механизаторлар, сувчилар, маҳаллалардаги кам таъминланган оилалар хонадонларига тарқатилди.

Биз яқинда опани кўриб суҳбатлашиш ва унинг даласидаги етиштирилган ҳосилларни ўз кўзимиз билан кўриб келиш мақсадида "Нурли обод" фермер хўжалигига бордик. Опа ва иш бошқарувчиси Манзураҳон Анорбоева Фарғонага бориб келиш учун тараддуланиб туришган экан, уни даволаниб чиққан шифохона врачлари бир кўрикка келиб кетишини сўрабди. Фурсатни бой бериб бўлар эканми, дарров саволга тутдик. Лолахоннинг биринчи сўзини қаранг.

– Бу йил чинакам пахта йили бўлди, – деди у қаршимизда қор босгандай оппоқ далаларга кўз ташлаб. – Бу йил сув танқис бўлгани билан экин намдан тортилмади. Ҳамма ерда сув кам деб борини эгатга юргизиб қўяверришди. Мана шу яна бир тажриба бўлди, дейман. Сувга экин роса қонмагани маъқул экан. Қаранг, 126 гектар ердаги пахтазор бир хилдай очилган.

– Ўтган куни пахта заводи билан шартлашган режамиз ҳам бажарилди, – дея хурсанчилик билан маълум қилди Манзураҳон. – Ҳар йилгидай "Наманган-77" навли пахтадан 24,3 ўрнига 25,4 центнердан, жами 319

тоннадан ортиқ пахта йиғиштириб олиб пунктларга элтиб берилди. Етти даладининг пахтаси терилган куни режа бажарилди, яна 5 та даламининг биринчи терими терилгани йўқ. Ҳосилдорлик 45 центнерга боради, деб турибмиз.

Лола опа бир нарса эсига тушгандай бизга ўғирилди.

– Қишин-ёзин бирга-бирга ишлаётган пахтакорларимизнинг номларини ёзиб олинг, газетада чиқса хурсанд бўлишди, – деди у. – Масалан, Зарифахон Парпиева, Зулфияхон Қодирова, Рашида Уроқова, Жамила Собирова каби ўнлаб теримчилар бугун тер тўкиб ютуқларимизга муносиб ҳисса кўшишяпти. Механизаторлардан "Меҳнат шахрати" ордени соҳиби Абдуллажон Кенжаев, Мухторали Зокиров, Назиржон Муротов, Собиржон Қўзибоев, сувчилардан Дилмурад Умаров, Зафаржон Умаров, Жаҳонгир Мирзаев, Нуриддин Маҳмудов кабиларсиз бундай ҳосил бунёдга келишини тасаввур қилиб бўлмайди.

ЛОЛА МУРОТОВА ҚИСҚА ҚИЛИБ ЯНА БИР ФИКР АЙТДИ.

– Бу йилги пахта ҳосили ҳар қачонгиданда мўл бўлганини ирригация-мелиорация тадбирлари ўз вақтида амалга оширилганига боғлаш мумкин, – деди у. – Мана шулар натижасида ерларнинг балла-бонити 41 баллдан 50 га кўтарилди, гектаридан 50 центнердан ошириб пахта ҳосили олинди...

Опа бугунги ҳаёт мезонига қараб қадам ташлайди. Инновацион ғоялар асосида иш юритади. Томчила-тиб сўғоришининг афзалликларини кўп бора гапирди. Бу Ўзбекистон учун энг мақбул йўл, сувни тежайдиган, маблағни ҳам иқтисод қиладиган усул. Баъзи фермерларнинг ерларига сув чиқариш қийин ёки даст ерларида жойлашган. Давлатимиз ана шу ерларда сув тежовчи технологияларни жорий қилган фермерларга жуда катта моддий имтиёзлар бермоқда.

Опани йўлдан қолдирмадик, биз эса пахта тараётганлар билан бироз гаплашиш учун қолдик. Аёллар Лолахон ҳақида юракларига туйиб қўйган гапларини гапирардилар...

Қайтаётиб дала шийпонидидаги узоқдан ҳам ялтираб турган ёзувга кўзимиз тушди: "Лола опа ҳалоллиги, поклиги, фидойилиги, ватанпарварлиги учун ҳам унга Худо бераверади. Шавкат МИРЗИЁЕВ".

Буни ўқиб бизнинг қалбимиздан ҳам эзгу фикрлар ўтди.

Ҳамиджон БУРҲОНОВ, "Qishloq hayoti" муҳбири.

Хоразм вилояти

Қўшқўпир туманидан вилоят марказига қараб йўлга чиқсангиз, сал юрмай йўлнинг ўнг томонида бамисоли уммондек тўлқинланиб турган кўлга кўзингиз тушади. Бу кўл баҳромжон отабоевнинг “Уммон” балиқчилик фермер хўжалигига тегишлидир.

НИЯТЛАРИ УММОН “УММОН”ЧИЛАР

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Балиқчилик халқ мақолларида ҳалол луқма деб эътироф этилади-ган сердаромад соҳадир. Ҳақиқатда бу соҳа инсондан ўта ҳалоллик ва покликни, нияти холисликни, яна балиқчилик сирларини кунт билан ўрганиш, эринмаслик, қолаверса, сабр-қаноатни ҳам талаб этади. Баҳромжон Отабоев бир гуруҳ вилоят балиқчилари билан икки марта Туркияда, икки марта Озарбайжонда бўлиб қайтди. У ерда балиқ касалликлари ҳақидаги семенарда ўз малакасини оширди. Балиқларнинг парварши ва уни қайта ишлаш борасидаги йўл йўриқларни ўрганди. Қолаверса, Хива туманидаги “Болтабой оқсоқол” балиқчилик мажмуасида ҳам бўлиб Ветьнамдан келган балиқчилар билан ҳам соҳа ривожига балиқчиликда Ветьнам технологияси ва унинг афзалликлари ҳақида қизиқди ва уларни фермер хўжалигига тақлиф қилди. Ветьнамлик мутахассислар “Уммон” фермер хўжалигида бўлиб, шартнома тузишга розилик билдирдилар.

НАТИЖА

“Уммон” балиқчилик фермер хўжалиги йилдан йилга ривожланиб, даромадларини кўпайтириб бутун диққат эътиборини соҳа ривожига қаратди. Балиқ етиштириш учун биринчи галда товар балиқлар керак. Шу ернинг ўзида балиқ личинкаларини етиштириш, тўғрироғи, балиқ инкубациясини ташкил этиш

тўғрисида жиддий бош қотириш керак эди. Ана шуларни ўйлаб, мутахассислар билан кенгашиб фермер хўжалигида инкубация ташкил этди. Энди балиқ уруғларидан личинкалар ҳам шу ернинг ўзида чиқа бошлади. Фермер хўжалигида боқилаётган балиқлар уч йилда тайёр маҳсулотга айланади. Биринчи йили махсус ҳавзаларда балиқлар 5 граммга, иккинчи йили эса 250-300 граммлик тайёр товар балиқларга ва сўнги йили товар балиқлар 1,5-2 килограмм тош босувчи маҳсулотга айланади. Ҳозирда ҳавзалардан йилга 50 тонна майда, 130 тонна товар балиқ ва 250 тоннага яқин маҳсулот аҳолига етказиб берилляпти. Балиқ чавоқлари ва балиқлардан ҳамда тайёр маҳсулотлардан келаятган даромад миллиардларни ташкил этапти.

– Ўз маблағларимдан ташқари АТБ “Ипотека банк” вилоят филиалидан жами 1,5 млрд. сўм кредит эвазига ушбу фермер хўжаликни ташкил қилганим, нафақат оиламиз фаровонлигини, балки халқимизнинг дастурхони тўқинлигини ҳам таъминламоқда, – дейди “Уммон” фермер хўжалиги раҳбари Баҳром Отабоев. – Фермер хўжалигимиз барча зарур техникалар билан таъминланди. Ишчилар сони ҳам кўпаймоқда. Айниқса, чавоқ ташлаш ва балиқ йиғиштириб олишда кўплаб ишчиларга эҳтиёжимиз ортади. Ўша пайтда ҳам ҳар бир ишчини рағбатлантириб борамиз. Яқинда 100 тонналик музлаткич ускунаси курилди. Галдаги режамиз катта. Ана шу музлаткичдан унумли фойдаланган ҳолда ҳамда тадбиркорликни янада кенгайтириш мақсадида интенсив усулда балиқ етиштириб, уни қайта ишлашни йўлга қўймоқчимиз. Бундан ташқари, қора икра етиштириш ниятимиз бор. Ҳаётда нимагадир етишиш учун инсонда аввало мақсад ва ҳаракат бўлса етарли. Ана шу шижоат ҳар қандай инсонни тараққийга элтади. Рўзғор тебратиш, бола-чақа боқиб

учун гектар-гектар ерда қандайдир тадбиркорликни йўлга қўйиш ёки катта-катта корхоналарни юритиш шарт эмас, деб ўйлайман. Бир қарич ердан ҳам унумли фойдаланиб, фаровонликка эришса бўлади.

ЛАҚҚА – ҲАВЗА “САНИТАРИ”

Ҳавзаларни балиқ чиқиндилари ва ёт усулда кўпайган балиқ чавоқлари ҳамда уларнинг личинкаларидан тозалаш учун олдинлари “Судок” балиқлари хизматидан фойдаланилар эди. Эндиликда маҳаллий лаққа балиқлари ҳавзаларга қўйилиб, бу иш амалга оширилмоқда. Масалан, 250 граммлик балиқлар ташланган ҳавзаларнинг гектарига 200 граммлик лаққа балиқлардан 50-60 донадан юборилади. Бу билан ҳам маҳаллий лаққа балиқлари етиштирилади ҳамда кўлнинг санитария ҳолати яхшиланади. Фермер хўжалигининг ўзида лаққа балиқларини саноат усулда кўпайтиришни ҳам йўлга қўйган балиқчилар бугунги кунда яхши натижаларга эришиб, ҳавзаларда лаққа балиқ ҳам етиштиришмоқда.

ҚАЙТА ИШЛАШ ДАРОМАДГА ДАРОМАД ҚЎШАДИ

Баҳромжон Отабоев балиқнинг ўзини сотгандан уни қайта ишлаб сотиш кўпроқ даромад манбаи эканлигини яхши билади. Балиқни қайта ишлашдан олдин уни сақлаш учун шартли яратиш мақсадида Ипотека банк кредити асосида 100 тонналик советкич ва балиқларни юқори ҳароратда совитиш учун камералар қурилди.

Балиқлар қайта ишланиб, филе ҳолига келтирилганидан сўнг маҳсулот махсус технологияда глазури (махсус жило берувчи қоричма) билан қайта ишланиб қадоқланади ва сотиш учун тайёр ҳолга келтирилади. Яна балиқни ярим тайёр маҳсулот ҳолида ва яна музлатилган ҳолда аҳолига сотиш мўлжалланмоқда. Бу ерда йил – ўн икки ой аҳоли дастурхонини балиқ маҳсулотлари билан таъминлаш ҳамда экспорт қилиш имконияти ҳам пайдо бўлади.

Ҳозир балиқчилик фермер хўжалигида 20 та ишчи ўрни яратилган бўлиб, улар соҳа равнақи учун иш олиб бормоқдалар. Кўлларни обод қилиш ва янги ҳавзалар бунёд этиш учун зарур бўлган техникалар ҳам фермер хўжалигининг ўзида.

Болтабой МАТҚУРБОНОВ,
“Qishloq hayoti” мухбири.

ИШНИНГ БОШЛАНИШИ

Кексаларнинг айтишларича, бир пайтлари, аниқроғи, собиқ иттифок даврларида Кенасас қишлоғидаги бу кўл умуман қаровсиз, даҳшатли, кўл ичкарига кириб борганингиз сайин Африка чакалакзорларини эслатувчи ёввойи бир ҳолатдаги бир маскан бўлган. Чор атрофи токим юз, икки юз қадамча нари берисида қамиш, екан каби ёввойи кўл ўтлари ўсиб ётган, ўрталари эса чуқур сувликдан иборат кўл бўлган. Бу ердан ким хоҳласа ўшандай фойдаланар, кимдир пича ер очиб шоли эккан, яна кимдир балиқ овлагани чиққан. Хуллас, эгаси йўқ, ташландиқ кўл бўлган.

Мамлакатимиз мустақилликка эришгандан сўнг, ҳар бир қарич ер ҳисоб-китоб қилинадиган, ерлар ўзининг ҳақиқий эгасини топиб, жаннатмонандлик касб эта бошлади.

Баҳромбой ҳам балиқчиликка ихлос қўйиб, 2003 йили бу кўлда “Уммон” балиқчилик фермер хўжалигини ташкил этди. У дастлаб ишни кўлни тартибга келтиришдан бошлади. Экскаватор топиб, кўлни асрий ботқоқликлардан халос этди. Екан ва қамишларидан “озод” бўлган кўл бинойидек манзара касб этди. Дастлабки даврларда кўлнинг сув ости майдонлари 60-70 гектарга яқин бўлган бўлса уни ташландиқ ерлар ҳисобига 100 гектарга етказди. Қаерда балиқчилик фермерлари бўлса боғланиб, улардан соҳанинг сир-асрорларини ўрганиб олди. Балиқ чавоқлари сотиб олиб ишни ташкил этди. Қарабсизки бугун бу ерда чинакамга ажойиб манзара кашф этилди.

Андижон вилояти

Ишга туширилганига 90 йил бўлган ва халқ ирригациясининг ноёб иншоотларидан бири бўлмиш Савай канали ва у билан боғлиқ сув тармоқлари ҳамда насос станциялари “Фаргона водийсида сув ресурсларини бошқариш 2-босқич” лойиҳаси доирасида қайта тикланиб, реконструкция қилинмоқда. Жаҳон банки ва Ўзбекистон ҳукумати келишуви асосида ушбу лойиҳа ижроси учун 48,5 миллион АҚШ доллари ажратилган.

Халқаро танловда Озарбайжонда рўйхатдан ўтган “AKKORD INDUSTRY” компанияси бош пудратчилик ҳуқуқини қўлга киритди. Жорий йилда “Савай-Оқбурасой” ирригация тизими бошқармаси бўйича 7,53 миллион АҚШ доллари ўзлаштирилиши режалаштирилган.

Бугунги кунда бош пудратчи ва ҳамкор ташкилотлар томонидан “Савай”, “Бештол”, “Канда”, “Янги нишоб”, “Хавфли ташлама” каналларида курилиш-монтаж ишлари режа асосида олиб борилмоқда. Зикр этилган сув иншоотларининг нураши, инсон омили таъсири оқибатида бир қатор мураккабликлар мавжудки, оқилона ечимлар туфайли ишларнинг бориши атрафдаги фермерларнинг ишончини оширмоқда.

– Каналлар ва ариқларнинг сув ўтказиш қувватларининг пасайиши ортидан деҳқонлар ҳам вегетация давомида кетма-кет қийинчиликларга рўпара бўлаверди, – дейди Жалақудук туманидаги “Олмасор шодлиги” фермер хўжалиги раҳбари Олимжон Ўринбоев. – Бунда бизнинг ҳам айбимиз йўқ эмас. Айниқса, сўнги йилларда сув йўллари атрафлари ёғочбоп дарахтлар билан қуршаб олиндики,

НОЁБ ЛОЙИҲА

У АМАЛГА ОШИРИЛГАЧ, САЛКАМ 20 МИНГ ГЕКТАР ЕРДА СУВ ТАЪМИНОТИ БАРҚАРОРЛАШАДИ

оқибатда томирлар бетон қопламаларни ҳам ёриб юборди. “Бештол” канали иккита массивга сув етказиб беради. Барча ҳамкасбларим курилиш-монтаж ишларини кўриб, ҳайратланишмоқда ва сўғориш бўйича илғор технологияларни жорий этишга қарор қилишмоқда. Негаки, сув тармоқларининг янгилианиши туфайли таъминотнинг барқарорлашиши ойдинлашаётир.

Шу ўринда Олимжоннинг даласида ғўзани томчилатиб сўғориш усули жорий этилганлигига тўхталиб ўтсак. У биринчилардан бўлиб 10 гектар ерда янги усулда ғўзанинг “Андижон-36” навини парвариш қилди. Бугун кўплаб фермерлар мазкур далага суқланиб

қарашмоқда. Авваллари гектаридан 35-40 центнердан пахта ҳосили олиб дўпписини осмонга отган фермерлар янгиликнинг эртасини ҳис эта бошламоқда. Негаки, Олимжоннинг даласида камида теримчиларга илҳақ бўлиб турган 60 тоннадан зиёд пахта бор.

Савай канали ҳудуди деҳқончилик учун қулай бўлиб, текислиги билан алоҳида ажралиб туради, 40-60 гектарлик далалар илғор технологияларни жорий этишга қулай. Шундан бўлса кераки, фермерлар янгиликларга эътиборини қаратишаётир. “Тоҳиржонов Умиджон даласи” фермер хўжалигида Франция технологиясида ёмғирлатиб сўғориш усули жорий этилди. Картошка ҳосили кўшнилари нисбатан гектарига 30 тоннага кўпайди ёки 50 тоннани ташкил этмоқда.

Очиқ гап шуки, деҳқон даласига келаётган сувнинг салмоқли қисми

исроф бўлаётганлигидан кўз юмиб бўлмайди. Жаҳон андозалари даражасида олиб борилаётган курилиш-монтаж ишларида айнан сўнги русумдаги янгиликлар намоён бўлмоқда. Норин-Қорадарё ИТХБ бошлиғи ўринбосари Иқболжон Тоҳиров ҳамроҳлигида Искандар Исоқов етакчилик қилаётган курувчилар томонидан барпо этилаётган ва ҳозирча вилоятда ягона бўлган ариқ остига уч қаватли махсус тўшамма ётқизилмоқда. Айтилик, ариқ бошидаги сув миқдори охирида ҳам бир хил бўлади. Яъни, исрофгарчиликга ўрин қолмайди. Қиялик даражаси шу қадар аниқ-тиниқки, оқим тезлиги эвазига лойқа ва бошқа хас-чўллар бўлмайди.

Лойиҳаларни амалга ошириш гуруҳининг вилоят бўйича бош муҳандиси Муқимжон Тошпўлатовнинг айтишича, 29-сентябр ҳолатига 46814 метр куб тупроқ ишлари бажарилди. 5389 метр куб бетон ётқизилди. Ҳозирда “Савай-1” ҳамда “Ором” насос станцияларини қуриш ва реконструкция қилиш бўйича пудратчилар ўртасида халқаро танлов ўтказилишига тайёргарлик кўрилмоқда. Аввало энергия сарфиди тежамкорлик бўлиши, агрегатлар қувватларининг юқорилиги, ишлаш муддатларининг давомийлиги лойиҳа талабларига жавоб бериши асосий мезон қилиб олинган.

“Савай-Оқбурасой” ирригация тизими бошқармаси хизмат кўрсатадиган Кўрғонтепа, Жалақудук, Хўжаобод, Булоқбоши туманларида ҳам сув танқислиги билан боғлиқ ҳолатлар юз берди. Ана шундай вақтларда курилиш-монтаж ишларини шароитдан келиб чиқиб ташкил этишга тўғри келди. Вегетация давомида қирғиз биродарларимиз сув таъминоти масаласида кўмак кўрсатганликлари айтиш мумкин бўлди.

Бош пудратчи координатори Жаҳон Сагитов биргаликда ишлаётган маҳаллий мутахассислар ва ишчиларнинг касбий малакаси юқори эканлигини қайд этар экан, лойиҳа ўз муддатларида ижросини топишига ишонч билдирди.

Қобилжон АСҚАРОВ,
Норин-Қорадарё ИТХБ
матбуот котиби.

Пиру бадавлат, кайвони онахонлар истиқомат қилаётган хонадонларнинг бугунги кундаги файзи бўлакча. Улар яшаётган хонадонга қадам қўйишингиз билан “қариси бор уйнинг – париси бор” деган пурмаъно ҳикматнинг ҳақлигига ишонч ҳосил қиласиз.

ШУКРОНА

Бу ҳикматнинг бежиз айтилмаганига Оқолтин тумани “Шодлик” маҳалласида истиқомат қилаётган 84 ёшли табаррук онахон – Мақсадой момо Ҳакимова хонадонга ташриф буюрганимизда ҳам гувоҳ бўлдик.

Ховли кенг, шинам. Ариқ бўйидаги райхон атрофга хушбўй хид таратади. Бизни момонинг келини Зулхумор опа илиқ кутиб олди. Хонадонга борганимизда момо намоз ўқиш учун уйга кириб кетган эканлар.

Момо улуг 84 ёшга кирган бўлсалар-да, ҳамон руҳан тетик, хотираси кучли. Бошидан ўтган қийинчилик кунларни дoston қилишни унча хуш кўрмайди. Кўп бор такрорлаб: сабр қилмоқ, ўтаётган кунимизга, шундай саодатга етказганига шукр қилмоқ керак. Бунда ҳикмат кўп, болаларим!, – дейди онахон.

Момонинг ҳаёти, кечмиши ҳақидаги ҳикояларни келини Зулхумор опадан билиб олди.

– Биласизми, момом асли Зомин туманида тутилганлар, – дейди Зулхумор опа сўзимни давом эттириб. – Отаси Иккинчи жаҳон урушида ҳалок бўлган. Уруш йилларида қимматчилик, очарчилик бошланиб, онаси ҳам бандаликни бажо келтирганларида момом 4 ёшида бувисининг, 8 ёшида эса амакиларининг қўлларида қолган. Болалиги Зоминдаги Бешбулоқ қишлоғида ўтган кайнонамни Мирзачўлга турмушга узатишади. Қайнотам раҳматли кўп йил далада тракторчи бўлиб ишлаганлар. Энам ҳам сув деса сув, ўт деса ўт кечиб, фарзандларини кўтариб далада улар билан тенгма-тенг ишлаганлар. Бахтсиз ҳодиса туфайли қайнотам трактордан йиқилиб, кўзлари кўрмай қолганида, ўн етти йил уларни энам етаклаб юрганлар. Мен келин бўлиб тушганимдаёқ бу оилага, уларнинг меҳр-муҳаббатига

чинакам ҳавас қилганман. Оилада бирон марта қаттиқ гап ёки нолойиқ ҳаракат бўлганини кўрмаганман. Қайнонам турмуш йўлдошлари Умарқул ота билан бир этак фарзандни тарбиялаб, оёққа турғизиб, уйли-жойли қилишди. Бироқ туйқус ўлим қайнотамни ҳаётдан бевақт олиб кетдилар. Бу йўқотишдан энам анчагача ўзига келолмади.

9 нафар фарзанднинг онаси Мақсадой момо фарзандлари камоли учун астойдил метин ирода билан яшашга ҳаракат қилди. Шукрки, момо барча ниятларига эришди. Фарзандларининг барчаси эл корига ярайдиган инсонлар бўлиб улғайишди. Кенг уйнинг келинлари бўлган момонинг келинлари умр йўлдошларидек қайнонаси Мақсадой онанинг ҳурматини жойига қўйишади.

Момо неvara, чевара-эваралари қуршовида ўзини осмонда юргандек бардам, бақувват ҳис қилади. Унинг битта “Ҳамма нарсага болаларим сабр қилиш керак” деган фазилатини бутун қишлоқдошлари жуда қадрлашади. Шунинг учун онахоннинг номини катта-кичик “Сабр” момо деб атаб, фахр билан тилга олишаркан. Бу эътироф замирида бир олам ташвиш, азоб-уқубат, елиб-югуришлар, захматли кунлар ётибди. Момо буларнинг барини сабот ва матонат билан енгиб ўтди.

Ажойиб инсоний фазилатлари билан ҳамқишлоқлари ҳурмат-у эъзозини қозонган Мақсадой момо бугун барчанинг ардоғида. 26 нафар набира, 26 дан зиёд чевара ва эвараларнинг момоси бўлган онахоннинг ҳаёти кўпчилик учун ибратлидир. Сардоба сув омбори тошқини бутун қишлоққа катта талафот етказган, одамлар уй-жойларидан ажралган кунларда ҳам момо ёшу-қарини сабрли бўлишга ундади. “Ҳадемай, бу кунларни кўрмагандек бўласизлар”, деб кўн-

гилларга таскин берди. Мўътабар онанинг айтганлари рўёбга чикди. Президентимиз гамхўрлиги билан маҳаллада одамларга шинам, барча қулайликлари бисёр уй-жойлар қуриб берилди. Кўчаларнинг чароғонлиги, йўлларнинг равонлиги кўрган кўзни қувнатади. Эвакуация қилинган жойдан қишлоқларига келганида “Шодлик”ликлар азбаройи шаҳарга айланган қишлоқларини танимай қолишди.

– Қишлоғимиз чинакам обод масканга айланди, – дейди юзлари қувончдан яйраб онахон. – Президентимизга раҳмат. Қишда иссиқ, ёзда салқин хонадонларда маза қилиб яшаймиз.

Онахоннинг давлатимиз раҳбарини алқаганларича бор. Қишлоқда ҳатто болалар учун ўйингоҳларгача барпо этилган. Бу кўркамлик, гўзалликдан ҳамманинг баҳри-дили очилади. Шундай шинам уйларда яшаса бўларкан-ку.

– Бола-чақа, рўзгор ташвиши деб умрининг қандай ўтганини сезмадим. Менинг болалагим тенгқурларим қатори осон кечмади: йўқчилик, оғир турмуш шароити, талатўп давр мурғак қалбимни изтиробга солди. Ёшлигимда китоб, қалам ўрнига кўлимга кетмон, ўроқ ушладим, далада меҳнат қилдим. Умрим бино бўлиб бундай ободликларни кўрмаганман. Яратганга шукр, шундай доруламон кунларга етиб келдик. Илоҳим, юртимизга кўз тегмасин, – дейди онахон дуога кўл очиб.

Кекслар дуоси ижобат, дейдилар. Юртимизда Мақсадой момодек пиру бадавлатлар бор экан, эртамиз бундан-да обод ва нурафшон бўлишига шубҳа йўқ.

Моҳира ЙЎЛДОШЕВА,

Гулистон шаҳридаги

“Зиё” нашриёти директори.

“КўНГИЛ, ДЕБ ҲАҚҚИНГНИ СЎРАЙ ОЛМАДИНГ...”

Х.Қодиров ҳудудидаги “Ғолиб” фермер хўжалиги пахта далаларига чиқиб, фермер ва теримчилар билан суҳбатда бўлди. Бир қарашда ҳаммаси жойида, пахталар чамандай очилган, терим авжида, тушликка иссиқ овқат, дала бошида иссиқ чой ташкил этилган. Терим пули вақтида бериб борилаяпти. Майлобод маҳалласи фуқаролари ва ободонлаштириш бошқармаси ишчилари ўз ихтиёри билан кўшимча даромад олиш учун далага чиққан.

Фермер Ғолиб Исмаилов бироз дилгир кўринди. Ундан қандай муаммо бор, биз қайси масалада ёрдам бера оламиз, деб сўраганимни биламан, бир чеккадан санай кетди. Биринчидан, яқин 20 йилдан буён 91 гектар ер майдонида деҳқончилик қиладиган фермерга сабзавотчилик учун бир қарич ҳам ер берилмади. Нимагадир, (бизга номаълум сабабларга кўра) айрим фермерларга сабзавотчилик,

чорвачилик йўналишлари учун катта-катта ер майдонлари ажратилади. Бу худди кимгадир ноннинг устига сариёғ, кимгадир сариёғнинг устига ҳам сариёғ суртиб бериб, айримларга фақат қора нон берганга ўхшайди. (Ўхшатиш учун узр, Ш.У.) Чунки Ғолиб ҳар йили ўз ер майдонида қисман сабзавот этиштириш учун ариза беради, рухсат ололмайди.

Бу йил ҳам Ғолиб 40 гектарда бугун-

дой экиб, белгиланган шартномани бажарди. 51 гектарда пахта етиштирган фермер ҳозирга қадар 158 тонналик йиллик шартноманинг 70 фоизини дундириб қўйди. Ҳар куни тонна-тонна пахтани туман марказидаги пахта тозалаш заводига юбораётган фермер шартномани ким билан имзолаганини, ҳосилни ким қабул қилиб олаётганини билмайди. Мен унинг ҳисобчисидан сўрадим. Ҳисобчи ҳам елка қисди. Билмайман, бизга тийёр шартномани беришди, имзоладик, иккинчи томондан ким имзо чекканига, фамилияси нима эканига эътибор бермабман, деди.

– Опа, – деди, Ғолиб, суҳбат чоғи, – ўтган йили кластерда 200 миллион пулим қолиб кетган, 1 миллион турадиган 5 та плуг (лемх) учун 12 миллион пул босиб қолган. Шуларни қайтариб ололармиканман, ёрдам берасизми, – деди ботинмайгина.

– Ғолибжон, бу йил ҳам қўйни нақд бўрининг комига топшираясизку, сиз

ўтган йилгини айтасиз, ҳали ўтган йилги тўнининг аврасини ағдариб астарини кийиб келган Воҳид Соҳибовдан бу йилги пулингизни ундирилсангиз ҳам катта гап, дегим келди. Бўшашибгина турган, меҳнатдан боши чиқмаган фермерни нима деб юпатсан экан, нима деб алдай, “ҳаммаси яхши бўлади, ҳаммаси жойида бўлади”, деса менга ишонармикан...

Даладан қайтар эканман, ҳаммаси яхши бўлади, деб ўйлагим келди, лекин ким учун яхши бўлади, фермергами, кластер ниқобини кооперативга алмаштирган, деҳқоннинг нонини тую қиладиган Воҳидгами...

Машинанинг радиосидан машҳур хонанданинг машҳур кўшиги янграйди...

“Ўлқону ҳалқумлар ямлаб кетса ҳам, кўнгил, деб ҳақингни сўраб олмадинг...”

Яна жоним ачиди, кунда куйиб, йиллаб касоси оқармай, “кўнгил, деб ҳақини сўрай олмаган”ларга. Узр, ҳаммани далага чорловчи, пахта даласи чинакам мардлар майдонига айланганини тараннум этувчи, кўтаринки кайфият берувчи лаъха ёзмоқчи эдим, ўхшамади, шекилли.

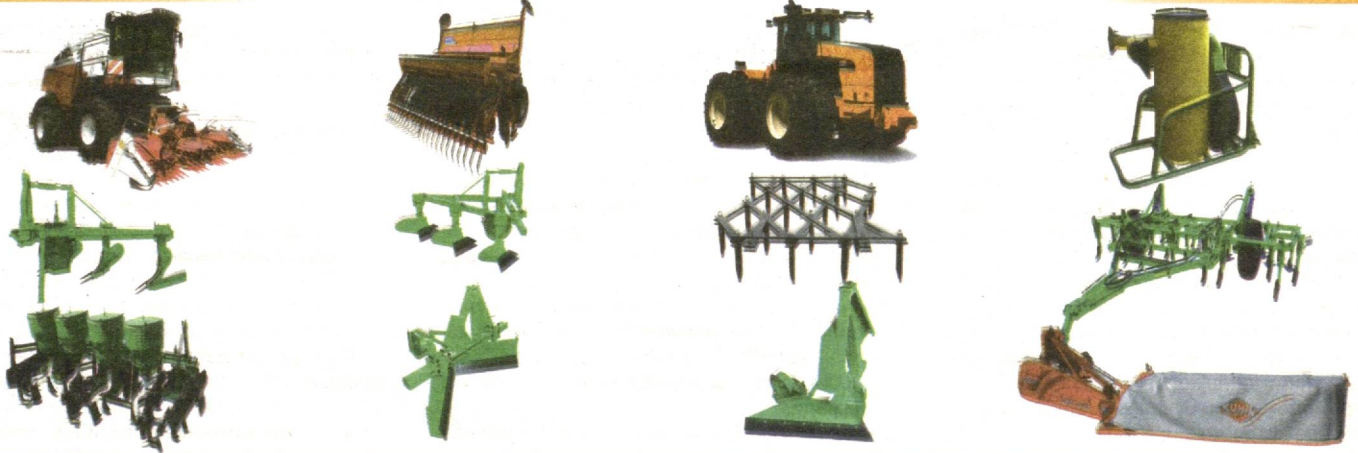
Шоира УМРЗОҚОВА

ФЕРМЕР ВА ДЕҲҚОН ХЎЖАЛИКЛАРИ, ТОМОРҚА ЕР ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

«ЧИРЧИҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКАСИ ЗАВОДИ» АЖ

Куйидаги қишлоқ хўжалиги техникалари сотилишини маълум қилади:

Манзил: 111714, Тошкент вилояти Чирчиқ шаҳри Алишер Навоий шоҳ кўчаси 92-уй.

Мурожаат учун телефонлар: (+998 70) 716-21-58, (+998 97) 737-68-15.

e-mail: chzsxi@mail.ru

Хизматлар лицензияланган.

Махсулотлар сертификатланган.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ ИҚТИСОДИЁТИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ

2021 йил учун таянч докторантура ва мустақил изланувчиликка
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

№	Ихтисослик шифри ва номи	Ажратилган қабул квотаси
1	08.00.04 – "Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти"	таянч докторантура 3

Таянч докторантурада ўқишга ва мустақил изланувчиликка талабгорлар тақдим қиладиган ҳужжатлар:

- ▶ ариза;
- ▶ қисқача биографик маълумотнома;
- ▶ меҳнат дафтарчасининг белгиланган тартибда тасдиқланган нусхаси
- ▶ олий таълим муассасаси магистратураси ёки олий маълумоти тўғрисидаги дипломи нусхаси;
- ▶ нашр этилган илмий ишлар рўйхати (камида 1 та мақола ва 2 та тезис) ва уларнинг нусхалари.
- ▶ илмий маслаҳатчининг ёзма розилиги
- ▶ паспорт нусхаси
- ▶ 3x4 ҳажмдаги 2 та фотосурат
- ▶ иш жойидан тавсифнома (мустақил изланувчиликка)

Таянч докторантурада ўқиш учун талабгорлар ихтисослик ва чет тили бўйича кириш имтиҳонларини топширади

Мустақил изланувчиликка талабгорлар ихтисослик бўйича суҳбат натижаларига кўра ҳар чорақда – 5 март, 5 июнь, 5 сентябрь ва 5 декабрда расмийлаштирилади.

Ҳужжатлар 2020 йилнинг 15 октябрга қабул қилинади

Таянч докторантурага кириш имтиҳонлари
2020 йилнинг 1-25 ноябрь даврида ўтказилади.<http://www.phd.mininnovation.uz>
тизимдан рўйхатдан ўтиш лозимМурожаат учун манзил: 100140, Тошкент, Университет кўчаси, 2-уй, Қишлоқ хўжалиги иқтисодиёти
илмий-тадқиқот институти биноси. Телефонлар: (90) 358-61-64, (90) 930-22-94

АЗИЗ ЮРТДОШЛАР!

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ижтимоий-иқтисодий ислохотлар, хусусан, қишлоқ жойлардаги улкан бунёдкорликлар, одамлар онгу тафаккуридаги ўзгаришлар, қишлоқ ҳаётининг жонли манзаралари билан танишиш истагида бўлсангиз,

"Qishloq hayoti"

ГАЗЕТАСИ УЧУН 2021 ЙИЛГА ОБУНА
БЎЛИШГА ШОШИЛИНГ!

Бунинг учун обуна уюштирувчи ташкилотларга, шунингдек, таҳририятнинг ўзига ҳам мурожаат этишингиз мумкин.

НАШРИМИЗ ИНДЕКСИ – 144

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР: 236-26-50, 233-44-43,
233-28-04. ФАКС: 233-44-43. E-mail: info@qishloqhayoti.uzQishloq
hayoti

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
таркибидagi ҳамда бошқа
дахлдор вазирлик ва
идоралар.Бош муҳаррир:
Чори ЛАТИПОВҲабиб ТЕМИРОВ
(Бош муҳаррир
ўринбосари)Раимкул СУЯРОВ
(Бош муҳаррир
ўринбосари)

Саҳифаловчи-дизайнер: Маркс ЮСУПОВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Жамшид ХЎЖАЕВ,
Шавкат ҲАМРОЕВ,
Шухрат ТЕШАЕВ,
Муҳаммадjon
ТОШБОЛТАЕВ,
Ақтам ХАЙТОВ,
Ботир СЎЛАЙМОНОВ,
Махмуд ТОИР.Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2009 йил 13 февралда
№ 0020-рақам билан рўйхатдан ўтказилган. Буортма Г-1025, ҳажми 3 босма табоқ,
Офсет усулида босилди, қозғ бичими А-3.
Манзилмиз: 100000, Тошкент, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
1 977 нусхада чоп этилди. НАШР ИНДЕКСИ – 144.Телефонлар: Кабулхона – 236-26-50. Аграр масалалар бўлими – 236-26-47.
Хатлар ва жамоатчилик билан алоқалар бўлими – 233-76-78. Факс – 233-44-43, 233-09-93.
Реклама ва эълонлар – 236-26-50, 233-28-04. e-mail: info@qishloqhayoti.uzГазета "Шарқ" нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида босилди.
Манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. 1 2 7 4 5 6

Баҳоси келишилган нархда.

ISSN 2010-7021

Босишга топширилган вақти: 21.00
Босишга топширилди: 02.10